



U příležitosti 140. výročí narození T. G. Masaryka vzpomínají volynští krajané na tohoto velkého Čecha, rodáka z Moravy, nejen jako na prezidenta-zakladatele, univerzitního profesora, filozofa, spisovatele, vzdělance, učitele demokracie, ale i jako na bojovníka především perem, slovem, duchem, v případě potřeby však i jako organizátora válečných tažení. T. G. Masaryk si byl vědom historické skutečnosti, že prvním dobře organizovaným čs. vojskem po 300leté porobě byla česká družina v Rusku, složená z volynských a ruských Čechů, bojující i u Zborova a Bachmače. Měl k nim proto vždy kladný vztah. Jako prezident republiky opakovaně přijímal jejich představitele na Pražském hradě a poskytoval jim pomoc!

Vladimír Tengler
783 47 Hněvotín 23

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/95
ročník 5

Naši spisovatelé, básníci a novináři

Po první světové válce se objevili v polské části Volyně začínající básníci, spisovatelé a novináři. Seskupili se postupně kolem krajaňského týdeníku Hlas Volyně, který začal vycházet v roce 1926 v Kvasilově. Jeho vydavatelem a redaktorem byl nadaný novinář Antonín Perný, který se stal autorem řady závažných článků. Méně známý mezi krajaney byl jako autor několika dětských divadelních her.

Kolem literární přílohy Hlasu Volyně se postupně seskupili začínající básníci jako známý Jiří Rebl, Vladislav Hybler, Josef Rejzek. Povídky ze života volynských Čechů psali Josef Mojdál, Josef Rejzek, Antonín Křivský a pozdější redaktor Krajaňských listů Josef Foitík. Několik románů, z nichž některé vyšly na pokračování v Hlasu Volyně (V poutech lásky) napsal Karel Půlpytel. Tento autor psal i pod pseudonymem Karel Plamínek a jeho divadelní hry se hrály v mnoha českých obcích na Volyni. Mezi stále a plodné spisovatele Hlasu Volyně a později i Krajaňských listů patřil také Joachym Palla.

Když Hlas Volyně koncem roku 1937 zanikl a začaly pod redakcí Josefa Foitíka vycházet Krajaňské listy, přišla na řadu další začínající generace mladých básníků, z nichž je třeba jmenovat za všechny Josefa Tomana a Vladimíra Řeháka. V té době již mimořádně vynikal svým všestranným talentem Josef Rejzek, nadaný novinář, básník a spisovatel. Na Volyni napsal a v Praze vydal sbírku básní nazvanou Od srdce k srdci, která měla protifašistické zaměření, román ze života na volynské vesnici se jmenoval Jindra a vycházel na pokračování v Krajaňských listech. Po válce, již v osvozeném Československu, vyšla jeho publikace o odboji volynských Čechů proti fašismu, nazvaná Nezradili.

Kolem Hlasu Volyně a později kolem Krajaňských listů se vytvořila řada stálých spolupracovníků, jako byli například učitelé Alexandr Křivka, Josef Vlček, J. Ficek, J. Flengr a řada mladších a začínajících spolupracovníků, mezi něž patřil také autor těchto řádků. Po okupaci druhé republiky německými vojáky velmi účinně svými básněmi vystupovali proti okupantům mladí autoři jako V. Brouček, Vladimír Řehák, Mikuláš Chrupa (vlastním jménem Novotný), Vladimír Tomáš a Vladimír Knop, později vůdci osobnosti protiněmecké a protifašistické organizace Blaník. Vzpomínám-li velice stručně a kuse na volynské novináře, básníky a spisovatele, nesmím zapomenout na všestranně nadaného (a doposud žijícího) všestranného umělce Vladimíra Hyblera. Ještě před druhou světovou válkou napsal několik povídek, básní a dokonce i z pera volynských autorů snad

jednou operetu ze života volynských Čechů nazvanou Na Jirovcově gruntě. Hrál se v několika obcích na Volyni. Vladislav Hybler je také autorem řady skladeb populární hudby tehdejšího uměleckého trendu. Po válce řadu let vysílal čsl. rozhlas jeho polky, tanga a valčíky a v brněnské Rovnosti a i v americkém českém tisku byly zveřejňovány jeho články i obsáhlé studie jakož i publikace o účasti volynských Čechů v protifašistické odboji.

Rostislav Hlaváček

Úryvky ze života a tvorby v dopisech volynských básníků a jejich přátel.

Dopis J. Pospíšila Jaroslavu Chudobovi
(15. 5. 94)

Vážený a milý krajan, podle jakéhosi přírodního zákona se s přibývajícím věkem člověk vrací ve vzpomínkách do času svého mládí, až dětství. Snad je to milosrdná náhoda vesmíru za nezvratný tok času, aby tímto způsobem se také uzavíral kruh života člověka. My, příslušníci naší generace Volynských máme společně hlavní milníky na své cestě životem, u kterých se zastavujeme při našich návratech ve vzpomínkách. Jedním z těchto zastavení bývá doba našich prvních kroků na půdě své vlasti, která je nerozlučně spjatá se vzpomínkou na Svaz ČZV, Věrnou stráž, náš společenský a kulturní život v té době.

Tento úvod mého dopisu se Vám může zdát příliš patetický, ne-li podivný. Vychází však asi z toho, že po 2 srdečních infarktech, které mám za sebou, a po následujícím lékařském zákazu veškeré fyzické a zčásti i psychické zátěže, mám příležitost k různým úvahám, pro které dříve nebyla ani příčina, ani dostatek volného času. K těmto úvahám se jaksi přirozeně druzí také pocit nutnosti jakési "inventury" toho, co by člověk chtěl zanechat svým potomkům, a k tomu starost o možnost dokončení započatých prací. Skutečnost, že mám v této souvislosti na mysli mou písmáckou činnost, může rovněž vzbudit shovívavý úsměv, ale já mám pro to kromě výše uvedeného ještě další omluvu, že totiž starým lidem se již promíjí nějaký ten druh podivinství.

Hlavními položkami mé "inventury" jsou 1. Verše, 2. Sbíрка českých písní z ukrajinské Volyně, 3. Kronika mého bydliště v ČR. Příznivou shodou okolností vyšel již tiskem výbor z mých veršů a rukopis zpěvníku je rovněž zařazen do edičního programu Volynského nakladatelství

v Praze. Rukopis Kroniky vsi Ostromeč je ve Státním archivu v Horšovském Týně. Její vydání tiskem je problematické (i když se pro to ozvaly hlasy v regionálním tisku) a tak zkrácený obsah některých zajímavých kapitol zveřejňuji formou "samizdatu" pro omezený okruh zájemců. Podobným způsobem rozšiřuji i jiné své práce, které zajímají určitý okruh spoluobčanů.

Chtl bych ještě napsat jakousi kroniku svého rodu, pro kterou jsem už před léty shromáždil dokumentační materiály. Nezávisle na mému záměru iniciovali moji dva bratrance z USA zveřejnění hudební pozůstalosti našeho strýce Ondřeje Pospíšila. Výsledkem je můj "samizdat", tentokrát not, jehož ukázkou Vám rovněž posílám. Za svého života strýc ustíval bezúspěšně o vydání tiskem svých skladeb (v ČSR). Jeho snahy nalezly naplnění až ve 40. výročí smrti, i když jen v omezeném nákladu určeném pro příbuzné skladatele a jejich potomky, event. ještě pro další zájemce z řad hudebníků. Kdybyste měl zájem o tuto publikaci, rád Vám ji pošlu.

Jak jsem již uvedl v úvodu, k období prvních let života našich krajanů ve staré vlasti se neodlučně pojí činnost naší organizace SČZV. Ta je zase zosobněna třemi jmény: Jaroslav Chudoba, Jindřich Dušek a Vladimír Libovický. Dva poslední jmenovaní nejsou již bohužel mezi námi. Přijměte, prosím, i za ně tuto vzpomínku a zároveň přání dobrého zdraví do dalších let Vašeho života.

Váš J. Pospíšil
(Ani autor tohoto dopisu - vážený a všestranný krajan - není už mezi námi - pozn. redakce)

Odpověď Janu Pospíšilovi (23. 5. 1994)

Uplyva syzbyk zycie,

jak potok- plynie czas ...

Vážený a milý krajan, plně s vámi souhlasím, že čím delší časový odstup nás dělí od doby našeho dětství a mládí, tím častěji a raději se do ní alespoň ve vzpomínkách vracíme. Člověk se stále vrací ke svým prvním láskám. Avšak čas, ten neúplněný správce našich osudů a soudce čimů, který nám neúprosně "klade roky na bedra jak podzim listů pod topoly", se nedá zastavit, natož vrátit. Čas nam ne vróci, idac vstec, minionych mch szeregu!

Také jsem prodělal infarkt myokardu spojený navíc s endogenní depresí a chápu proto Vaše pocity. Za podivinství v žádném případě nepovažuji Vaši snahu o určitou "inventuru" své literární činnosti, spíše naopak obdivuji Vás a vyslovuji své uznání nejen za přívabnou sbírku básní Setkání a loučení, kterou mám právě na svém psacím stole vedle Šimkovy publikace U nás na Volyni. Z obou vybrám vhodné ukázky pro naše už deváté setkání kladě české matiční školy v Lucku, které se uskuteční 4. června ve Svolínkách na Litoměřicku. Poděkovat za ukázky z Vašeho "samizdatu" se

asi slušelo hned v úvodu, činím tak až teď a o to upřímněji. Ani nevím, jak se mám revanšovat. Já jsem se zatím k "inventuře" neodhodlal. Dávám přednost "aktivnímu odpočinku" na zahrádce, u včel, sázím stromky, pěstuji ovoce a zeleninu, starám se o tři psy a dvě šelma, slepice a kuřata. A také trochu o domácího, protože manželka ještě vyučuje při důchodu na základní umělecké škole v Rakovníku, kam dojíždí čtyřikrát týdně odpoledne. Na Jindřicha Duška a Vladimíra Litbovického často a rád vzpomínám. Byli jsme nejen spolupracovníky, ale i přáteli. Mlouval vzpomínku Duškovi věnovan v předposledním čísle Zpravodaje Václav Židlický, velmi šikovný redaktorský elév ve Věrné stráž. Nedávno zemřel další náš významný krajan a funkcionář SČZV plk. Jaroslav Perný z Kvasilova. Také šel. Jaroslav Kozák z Lucka patří k těm, kteří se zasloužili o úspěšné řešení našich krajských problémů v Československu. Četba ukáže, které jste mi poslal, má pro mne zvláštní podtext a citově zabarvené evokující vzpomínky na doby minulé i předminulé, na události, jejichž stopy sice zavál čas, ale nezůstaly zapomenuty. V mém věku jsou velmi cenným přínosem v poměrně jednotvárném sledu všedních dnů. Škoda jen, že každá obec na Volyni neměla někoho, kdo by ji řešeno současným módním termínem "zviditelnil" tak, jako ty své rodné Hlinsko. Závist nepatří a nikdy nepatřila k mým, povahovým vlastnostem, ale přece jen málokdy boratinský patriotismus mě k ní tak trochu svádí. Dovolte, abych Vám co nejsrdčněji poděkoval za Váš milý dopis i za to, že mě řadíte k těm, kdo věnovali práci pro naše volynské krajany značné úsilí v době, kdy toho bylo nejvíce zapotřebí. Pokud jde o zamýšlenou kroniku Vašeho rodu, neotálejte. To je oblast zájmu mého nejmladšího vnuka, který mne stále přemlouvá, abych se o to také pokusil, i když já o výsledku moc pochybuji. Jeho totiž úplně fascinovalo, že jeho praprababička, moje babička, po přestěhování na Volyn sloužila v polské šlechtické rodině a tam se "zapomněla" s panem hrabětem. Narodila se jí dcera, moje matka, takže Ondra, můj vnuk, pochází z "hraběcího rodu". To je něco pro šestnáctiletého studenta 2. roč. gymnázia, kterým teď právě, jak se říká, "cloumá puberta". Takže o tu knížku, pokud ji napíšete, bych měl mimořádný zájem. Tož ještě jednou dík, srdečný pozdrav a přání všeho dobrého. Váš Jaroslav Chudoba

Na cestě do vlasti

Jan Pospíšil

Jen malý prostý kříž
a níž destička, nápis kratičká.
A kdosi natrhal a dal
ti na rovní polky kyticí.
Jen malý prostý kříž.
Ty sníš
pod ním svůj dávný krásný sen,
že za horami kdes
jít dnes
tvůj národ zase svoboděn.
Ticho uprostřed hor,
jen kol
šumí svou píseň tesklivou
ve větru temný bor
jak sbor
nad reka prostou mohlyou.
Ticho uprostřed skal.
Jdu dál.
Cesta je těžká, daleká.
Jak k matce tvé mám jít
a flet
at na syna už nečeká.
Den zvolna hasne již.
Ty spíš,
ač život měl jsi tolik rád.
Za vše, co osud vzal,
ti dal
na hrob tvůj starý kamarád
jen malý prostý kříž.

Jan Pospíšil z Ostroměče, vítěz soutěže vřestranosti na druhé olympiádě lidového umění a tvoby vol. Čechů v Žatci. Obsadil první místo ve tvorbě vlastních básní, první místo ve hře na housle a se souborem "Sumavan" druhé místo ve sborovém zpěvu. Učinkoval rovněž v hudebním a pěveckém triu.

Má vlast Antonie Hřibovská

Krásná je moje rodná česká země,
krajina klidná, srdce v Boží dlaní.
Šitý hor hrdě zvedají své těmé,
s láskou k nim nebe modré čelo sklání.

Vysoko nad ní skříván písní zvoni,
ten neúnavný pěvec českých polí.
Lipová vůně vzduchem sladce voní
tak silně, že až u srdce to bolí.

Veselé ptáče sedá na jabloni,
východu slunce předzvěst nese světu,
větve se v okno otevřené klóní
záračnou vůni růžového květu.

A lid v ní žije plný mocných tužeb,
myšlenky silně kryjí tvrdá čela,
ten neklesne do tyranie sláby,
pokory nezná jeho mysl mléč.

Dnes šťastně říkám: To je moje země,
kež Bůh ten lid od všeho zlého chrání.
Milovat tebe, rodná česká země,
mně žádná síla světa nezabrání.

ZPRÁVA o moldavském sboru dobro volných hasičů z roku 1928

Starostou hasičů byl tehdy zvolen Josef Tengler, jeho zástupcem Josef Hryzbič, náčelníkem hasičů Jaroslav Tengler. Vedoucí družstva žen krajanek Tuňáková, praporečnicem Josef Šimsa, kapelníkem dechové hudby Josef Babak. Naše Moldava I měla 54 usedlostí, 256 obyvatel a všichni chlapi i děvčata byli hrdí, když se stali členy hasičského sboru. Kmotrou praporu byla krajanek Šimsová, ta se vzorně starala o prapor. Když její šli hasiči vyzvednout, zastavili se před domem a zvláštním pochodem vyročili praporečnick a dva nejvyšší hasiči vyzvedli prapor. A když přicházeli, hudba hrála skladbu k tomu účelu složenou.

Moldavský krajané,

Vážení moldavští krajané, fotografický snímek z r. 1928, který ilustroval váš příspěvek, jsme přes všechnu snahu tiskárny, nemohli uveřejnit. Ve zmenšeném provedení by totiž postavy na něm byly nerozeznatelné. Požádali jsme proto předsedu SČVP, jako osobu zastupující vydavatele časopisu, o vyjádření. Tady je jeho odpověď:

Snímek je nejen zajímavý a na své stáří velmi slušně zachovalý, ale je cenný především ze stanoviska historického. Tak velké množství žen-hasiček nebylo snad v žádném hasičském sboru na Volyni, byly-li alespoň někde zastoupeny vůbec. Cenný je i popis čestného a za příslušných podmínek vyvedlého praporu. Takový akt nezachytí, myslím, žádný volynský kronikář. Proto by měl být tento snímek se stručným popisem zachován a uveden v našich dějinách. Navrhují proto, aby byl publikován též ve Sborníku, ve stati věnované volynským dějinám, který je připravován souběžně s Dějinami volynských Čechů, připravovaných historikem doc. dr. J. Vaculíkem z brněnské univerzity.

Redakce děkuje moldavským krajanům za příspěvek do Zpravodaje a do našich dějin.

Pomněnky, které za 60 let neuvadly

Přáté se, o jakých pomněnkách píšete? S radostí oznamuji, že jsou to České pomněnky, další nově vyšlá knížka známého autora J. V. Tománka, rodáka z Volyně. Chcete-li prožít několik hodin nebo večerů příjemné pohody, chcete-li naplnit své srdce uslechtilými vlasteneckými city, přečtete si Tománkovy cituplné studentské verše z let 1930-1944. Jistě vás nenechají lhostejnými například slova:

Má zemi krásná,
smíci pod oblaky, mě srdce tebou plné je,
jen za tebou vždy bloudí moje zraky,
jen tebou žije moje naděje.

Ale v "Pomněnkách" není jen nývá touha, smutek a stesk, autor umí čtenáře i povzbudit. "České pomněnky" přečtete ne jednou, ale budete se k nim vracet vždy, když zatoužíte po klidu a teple v duši.

Současně s touto knížkou vyšla další obsažná kniha J. V. Tománka - Odkaz legionáře - verše a projevy českého exulanta v USA 1993-1994. Nebude to poprvé, kdy nás pan Tománek udví svou zasvěceností do všeho dění v naší mladém demokratické České republice. Jeho verše jsou otevřené upřímné, rozumě kritické a mnohdy i varující. Nutí čtenáře k hlubokému zamýšlení a zanechávají trvalý silný dojem.

Přihledneme-li k tomu, že to není dávno, co autor oslavil své osmdesátiny, zdá se až neuvěřitelné, jaký má bystřý posířeh, neutechající zájem o vše aktuální, a důvěrný svězeš, kterou využívá k nezastíněmu, uslechtilému konání ve prospěch všech, kteří umějí vnímat jeho dobré úmysly.

Tak jako předchozí knihy pana Tománka, i tyto dvě byly vytknuty s velkou péčí a vkusem tiskárnou ve Vimperku v České republice.

Na závěr chci octovat závěrečnou autorova slova z úvodu ke knize "Odkaz legionáře", slova, která by se měla stát krédem každého Čecha, každého upřímného vlastence:

"Český národ musí kráčet vlastní cestou a jeho majákem musí být věrná víra v Boha a Krista, kteří nedají zahynouti nám a všem našim příštím pokolením ve svobodné naší České vlasti."

"Vážený pane Tománku! Díky!"

Marie Filieglová, Náchod

Poznámka redakce: Autor zaslal obě knihy přímo z tiskárny na adresu prof. Dr. VI. Duška vždy v několika větších balících. Předseda je osobně rozvezl do regionů, kde se právě konaly větší krajské schůze, a zde byly buď ihned rozdány, nebo je vedoucí regionů později věnovali jednotlivým krajanům při různých příležitostech. Je o ně skutečně velký zájem.

Kdo je J. V. Tománek

Je to rodilý volynský Čech, který vstoupil ve svých 32 letech do I. čs. sboru v památném roce 1944. Prošel s ním až do Prahy a stal se důstojníkem z povolání. Jeho politická orientace se pro tehdejší situaci v čs. armádě, zejména po roce 1948, stala záhy nepřijatelnou. Rozhodl se proto opustit vlast a v r. 1950 se mu podařilo překročit hranice. Ocitl se v západním Německu a odkud později odjel do Spojených států, kde žije v New Yorku dodnes.

V nových, nelehkých podmínkách, se musel začít znovu orientovat a hledat své životní uplatnění. Nejprve to byla práce v zahradnictví, potom v továrně na letecké součástky a posléze zakotvil u pojišťovny, odkud odešel do důchodu. Postupně se jeho zálibou stalo cestování. Projel hezký kus světa.

Tománkův čínorodí a iniciativní duch neustrnul pouze na rutinní práci v pojišťovně. V roce 1956 založil J. Tománek nakladatelství "Hlas - Voice", v němž vydal několik knih prózy a poezie včetně vlastních prací. V jeho nakladatelství vyšla díla, která měla návaznost na život volynských Čechů ale i Ukrajinců a Poláků na Volyni. Stojí za zmínku, že v Tománkově nakladatelství vydal svou první knížku "Dlaň plná naděje" pozdější exilový nakladatel Daniel Stroč. Knížky se k nám dostávaly často složitými a nebezpečnými cestami.

Krajan Tománek vzpomíná, že od r. 1990 je u nás v ČR již vcelku poctivě. Porovnává často život doma i u nás. "Změnilo se velice mnoho a pro leckoho tady je těžké pochopit, říká Josef Tománek (v článku J. Suchomelové uveřejněném ve Svobodném slově dne 10. 8. 1994), že za svobody je třeba zaplatit a ne málo. Myslím si ale, že někde by ta cena nemusela být až tak vysoká, vždyť ne všechno z dřívějšího bylo špatné. Člověk žijící v Americe musel obdivovat bezplatné školství, všeobecně přístupnou lékařskou péči ..., tady by se mělo s privatizací postupovat velmi opatrně. Pro mě v té dále bylo neuvěřitelné, jak třeba moje sestra tady ležela mnoho dní v nemocnici ..., v Americe by to malého člověka finančně zruinovalo.

Jistě zajímavě svědčí o tamějších zdravotnických, ale i jiných poměrech, lidé kteří prošli kusem světa, vědí, že všude je chléb o dvou kůrkách... Přitom je nutno konstatovat, že Josef Tománek byl zapříspělým nepřítelem totalitního režimu u nás a velkým obdivovatelem a obhájcem demokratického života v Americe. Je také věrným katolíkem a

obhájem katolické církve. Je však stále a nadevše vlastencem "Americké občanství jsem nikdy nepřijal, musel bych přísahat, že se vzdám svého národa a vlasti a to by mi svědomí nedovolilo," zdůraznil v tomto článku náš populární krajan.

Josef Tománek pokračuje ve vydavatelské činnosti i u nás. V tiskárně ve Vimperku tiskne vlastním nákladem další knížky a věnuje je zdarma našim krajanům, za což mu patří jejich velký dík.

V loňském roce navštívil svou rodnou vesnici - Kupčív - na Volyni. Přijel též na XII. všesokolský slet do Prahy. Činorodý život Josefa Tománka by se dal popsat ještě obšírněji s uvedením mnoha dalších zážitků. Za více než osm desetiletí jich měl jistě nemálo.

Život tohoto básníka a vydavatele představuje každopádně neobvyklou cestu jednoho z našich volyňských krajanů. Je naší povinností uchovávat doklady a svědectví o osudech takovýchto výjimečných osobností, především pro obhaceni našich dějin a přát jim sílu a chuť do jejich další činorodé práce.

Prof. Dr. Vladimír Dufek

OZNÁMENÍ

Volynáci, pozor!

V letošním roce bude vydána další kniha V. Šimka "Volynáci". Je v ní popsán putavým způsobem návrat volyňských Čechů do vlasti, především pestrý život ve vlnách, jejich pocity při sledování krajiny, překročení řs, hranic, uvítání vládními činiteli, shledání s členy svých rodin, příjezd do cílových stanic, první dojmy v novém domově, problémy i střety s okresními státními orgány, společenskými organizacemi a místním obyvatelstvem. Jsou zde mnohé další zajímavosti z adaptace na nový život našich krajanů ve vlasti (např. první vzájemné návštěvy, svatby, zábavy, olympiády apod.). Je to výtečné volyňské dílo čte se jedním dechem. Patří k velkým vkladům do našich volyňských dějin. Zřejmě již nikdo z řad našich krajanů nepopíše takovýmto způsobem cesty naší repatriace.

Předpokládáme velký zájem o tuto knihu. Žádáme proto naše krajany, aby si co nejdříve objednali příslušný počet výtisků u vedoucích činitelů svých regionů (případně u tajemníka Sdružení). Prosíme, aby se tyto objednávky uskutečnily nejpozději do 1. května 1995. Předpokládaná cena za jeden výtisk se bude pohybovat kolem 50 Kč.

V. Dufek

PŘEDBĚŽNÉ OZNÁMENÍ

Velké celostátní setkání volyňských krajanů se bude konat 13. května 1995 v Lito-měřicích u příležitosti oslav 50. výročí vítězného ukončení 2. světové války a účasti volyňských Čechů v ní.

Pozvánku s podrobným programem zašlou včas lito-měřičtí pořadatelé a hostitelé všem regionům v republice. Očekávají početnou návštěvu a pečlivě se na ni připravují. Věříme, že to bude velká krajanová událost, až manifestačního rázu. Každý náš region by v ní měl být zastoupen.

V. Dufek

Adresy hlavních funkcionářů SČVP

Předseda - prof. Dr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5, tel.: 54 94 62

1. místopředseda - Václav Dubec, Malá Strana 38, 742 01 Suchdol, tel.: (0656) 963 26

2. místopředseda - Miluše Dědková, Lišková 59, 412 01 Litoměřice, tel.: (0416) 51 73

Hospodář - Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, tel.: 855 00 70

Tajemník - Ing. Vladimír Palička, Třebeňická 1290, 180 00 Praha 8, tel.: 88 85 03

Matrikář - Ing. Jiří Hofman, Lounských 8, 140 00 Praha 4, tel.: 42 65 44

Šéfredaktorka Zpravodaje - Věra Latzelová, Slapská 1910, 100 00 Praha 10, tel.: 781 75 39

Redaktor Zpravodaje - Jaroslav Chudoba, 270 05 Milostín, tel.: (0313) 958 72

Severomoravský region výtečně sněmoval

Zápis z valné hromady

Dne 5. února 1995 se konala valná hromada severomoravského regionu SČVP v Suchdole nad Odrou v místnostech Kulturního domu. Počet pozvaných delegátů 70 - účast 63.

1. Jednání zahájil a řídil Dr. Vladimír Samec, po přivítání delegátů a hostů bylo pokračováno v jednání podle schváleného programu.

2. Úvodní projev přednesl Václav Dubec, 1. místopředseda ÚV SČVP. V krátkosti se zmínil o složité situaci, která panovala mezi vedoucími činiteli ÚV. Vyzval význam uzavřené dohody na ukončení sporů a rozkolu, která se velkou měrou podepsala na opětovném zahájení pravidelné činnosti našeho Sdružení. Konečně zvitězil rozum nad arogancí a povýšeností ke spokojenosti celé krajanové veřejnosti.

Stejně tak se stabilizovala situace v redakční radě a vytvořily se podmínky k pravidelnému vydávání Zpravodaje. Připomněl delegátům historické poslání organizace, která je pokračovatelem započaté činnosti někdejšího Svazu Čechů z Volyně, zrušeného v roce 1993. Dále seznámil přítomné se závěry a usnesením z celostátní Konference SČVP, konané dne 26. listopadu 1994 v Praze a ukoly vyplývající pro činnost regionů.

3. Jednání pokračovalo volbou návrhové, volební a mandátové komise

4. Zprávu o činnosti v regionu přednesl Dr. Vlad. Samec. Ve zprávě konstatoval, že hlavní činnosti našeho regionu bylo pořádání krajanových setkání a získávání nových členů. Od založení severomoravského regionu (dříve ostravského) se uskutečnila již 3 setkání. Účastníků bylo okolo 300. Těchto významných kulturně společenských akcí se zúčastnili krajané prakticky z celé republiky, psalo se o nich v denním tisku a byly vysílány šoty v ostravské i celostátní televizi. Dik této akcí se naše Sdružení dostává do povědomí široké krajanové veřejnosti a to ovlivňuje růst členské základny.

Postupně se začínají pořádat i krajanová posezení (setkání na různých obvodech našeho regionu, všude tam, kde jsou k tomu podmínky). Poďekoval za velmi dobrou spolupráci a pomoc Obecnímu úřadu v Suchdole n. O. za vytváření přátelských podmínek pro konání významných akcí, pořádaných naším regionem, ředitelce zákl. školy paní Brázdové a žákům místní základní školy za hodnotné kulturní programy.

Dále také Sdružení Ukrajinců za slibně se rozvíjející dosavadní spolupráci. V závěru své zprávy nastínil ukoly, které by se měly v regionu řešit, čímž dal podnět do diskuse a návrhy do usnesení. Nakonec ještě jednou poďekoval členům výboru, důvěrníkům a všem ostatním za jejich spolupráci a popřál všem hodně zdraví a úspěchů do dalšího společného práce.

5. Zprávu o hospodaření v regionu přednesl Ing. Vladimír Jeřábek-hospodář regionu. Ve zprávě kromě výsledků hospodaření upozornil na růst nákladů na administrativní, společenské akce a ostatní činnost, v návaznosti na růst inflace. Vzhledem k omezeným zdrojům příjmů nabádal k racionálnímu využívání finančních prostředků.

6. Zprávu revizní komise přednesla paní Jaroslava Barviková: Revizní komise provedla revizi finančního hospodaření v regionu a neshledala žádné nedostatky.

7. Po úvodu a zprávách se delegáti rozhodli bez přestávků pokračovat v jednání diskusi: Jako první vystoupil starosta obce Suchdolu Ing. Miroslav Ondračka, který jménem obecního úřadu a jménem svým přivítal delegáty. V krátkém vystoupení vzpomněl na období po válce, kdy se v obci usídlilo několik volyňských rodin, řekl, že

volynští Češi byli dobrými zemědělci a úplně se sžili s místními spoluobčany a kladně zhodnotil jejich podíl na rozvoji obce. Přislíbil, že obec bude i nadále vytvářet podmínky ke kulturnímu a společenskému využití této krajanové komunity, na závěr pak popřál jednání hodně zdaru.

S pozdravem od Sdružení Ukrajinců v ČR vystoupil předseda pan Vasil Vanik, poďekoval za dosavadní spolupráci s pláním, aby se slibně rozvíjela i nadále, poněvadž jim pomáhá v jejich činnosti. Dale v diskusi vystoupili: Ing. Vladimír Vacek, Vlastimil Seitl, Marie Hončíková, Ivan Pacan, Anna Skulová, Josef Křesina, Marie Parčaňská a Marie Vaněčková. Diskuse se zaměřila na řešení těchto úkolů:

- Zajistit, aby do rodin, kde je 1 a více členů byl zašlán pouze 1 výtisk Zpravodaje (vzhledem k rostoucím nákladům na jeho distribuci)

- přispívat na tiskový fond částkou nejméně 50 Kč ročně podle sociálních poměrů členů

- poskytovat i nadále morální podporu černobylynským krajanům, vyvinout maximální úsilí k jejich získání státního občanství ČR

- hledat sponzory pro vydání publikace Historie volyňských Čechů.

Na další dotazy a připomínky kvalifikovaně odpověděl prof. Dr. Vladimír Dufek a Václav Dubec.

8. Ve volbách za členy výboru byli zvoleni: Václav Dubec, Dr. Vladimír Samec, Jaroslava Holá, Ing. Vlad. Vacek, Vladislav Mareš, Ing. Vladimír Jeřábek, Miroslav Najmon, Vlastimil Seitl, Václav Kubišta.

Do revizní komise: Jaroslava Barviková, Václav Stryja, Marie Samcová.

Důvěrníci regionu: Vladislav Mareš obvod Studénka I - Jaroslava Barviková - Studénka II - Marie Samcová - Nový Jičín I - Anna Skulová - Nový Jičín II - Zdenka Novotná - Ostrava - Vladimír Vacek - Fulnek, Bohumil Perman - Opava - Marie Vaněčková - Hl. Žitovice - Stachovice - Vladimír Jeřábek st. Kunin - Vlasta Bolfová - Hukovice - Antonie Hončíková - Krnov II - Václav Kubišta - Krnov I. Aktivisté: Ing. Václav Mašek a Jiří Dubec.

9. Závěrečný projev a zhodnocení valné hromady provedl prof. Dr. Vladimír Dufek CSc., předseda ÚV SČVP. V úvodu kvitoval s povděkem, že se podařilo ukončit sváry vedoucích činitelů hnutí a při této příležitosti vyzval nezastupitelnou úlohu Václava Dubce za vytvoření dohody o ukončení rozkolu a za přípravu, organizaci, řízení a průběh 2. celostátní konference. Dále konstatoval, že se stabilizuje i situace redakční rady, což povede ke zlepšení ediční činnosti, především vydávání Zpravodaje, ale také knih a jiných tiskovin ke spokojenosti krajanů. Další část diskusního příspěvku zaměřil na plnění usnesení vyplývajících z 2. konference SČVP.

Hlavním úkolem v následující období bude dokončení a urychlené sepsání komplexní a pravdivé historie volyňských Čechů. K dokončení tohoto historického díla bude využito špičkových historiků z našich univerzit a České akademie věd. Aktuálním úkolem bude i zajišťování programu putovní výstavy, která se těší nejen velké pozornosti krajanů, ale i široké veřejnosti.

Poněvadž je v tomto roce 50. výročí ukončení II. světové války, je úkolem našeho Sdružení organizovat celostátní nebo regionální setkání krajanů podle zájmových skupin. Na konec svého vystoupení odpověděl na dotazy z pléna a velice pochvalně se vyjádřil o přípravě a průběhu valné hromady severomoravského regionu. Na závěr bylo předneseno a schváleno (po doplnění z pléna) usnesení valné hromady severomoravského regionu v tomto znění:

Valná hromada se usnesla, že:

1. schvaluje

- zprávu předsedy regionu Dr. Vladimíra Samce o plnění úkolů vyplývajících ze stanov a také zprávu o činnosti výboru regionu;

- zprávu hospodáře regionu Ing. Vladimíra Jeřábka o hospodaření;

- zprávu revizní komise;

- nový výbor ve složení viz zápis;

- revizní komisi;

- důvěrníky regionu

2. bere na vědomí:

- zprávu o činnosti za uplynulé období;
- usnesení z celostátní konference SČVP s tím, že stanovené úkoly jsou závazné i pro členy regionů;
- zápis z celostátní konference;
- zápis z valné hromady regionu.

3. ukládá:

- Uspořádat sraz krajanů u příležitosti Putovní výstavy "Osudy Čechů z Volyně" v roce 1996, která bude instalována v městském vlastivědném muzeu v Novém Jičíně. **Odpovídá:** - výbor regionu.
- Spolupracovat s okresním vlastivědným muzeem v Novém Jičíně při uspořádání putovní výstavy a zajistit její propagaci v rámci regionu i mimo něj. **Odpovídají:** - výbor regionu a důvěrníci.
- Pro zájemce zajistit zájezd na Volyn: **Odpovídá:** - výbor kulturní pracovníci.

- Za účelem snížení nákladů na administrativní práci prohloubit styk výboru s členskou základnou regionu prostřednictvím důvěrníků. **Odpovídají:** - výbor a důvěrníci.

- Věnovat stálou pozornost zvyšování naší členské základny, zaměřit se zejména na získávání mladých krajanů a jejich potomků. **Odpovídají:** - výbor a důvěrníci.

- Stanovit klíč, podle kterého se budou volit delegáti na členskou schůzi a valné hromady vzhledem k rozdílnosti usídlení krajanů v našem regionu a s ohledem na jejich stáří

Zápis ze schůze nově zvoleného výboru:

Po valné hromadě se sešel nový výbor a důvěrníci regionu. Schůzi zahájil a řídil Václav Dubec, I. místopředseda ÚV SČVP, na poradu jednání byla volba funkcionářů výboru regionu. **Předsedou** regionálního výboru byl zvolen Dr. Vladimír Samec. **Tajemníkem** Václav Dubec. **Hospodářkou** Jaroslava Holá. **Kulturním pracovníkem** Vladimír Seitl. **Členové:** Ing. Vladimír Jeřábek, Vladislav Mareš, Miroslav Najmon, Ing. Vladimír Vacek, Václav Kubišta. **Předsedou revizní komise** - Jaroslava Barvíková. **Koordinátorem za Sdružení Ukrajinců v ČR:** Vasil Vaník.

Bezprostřední úkol pro důvěrníky: nahlásit zájemce na zájezd na Volyn do konce února 1995. Přihlášky zaslat tajemníku Václavu Dubcovi.

Zapsal: Dr. Vladimír Samec

Po několika dnech obdržel severomoravský region tento dopis.

Vážení a milí krajané,

citím povinnost poděkovat oficiálně za pozvání k Vám na jednání Vašeho regionu. Musím s radostí konstatovat, že jsem byl prakticky ve všech směrech příjemně překvapen. Již přivítáním na nádraží a pak na začátku vlastního jednání, dále důstojným, krásným prostředím, ve kterém se Vaše schůze konala, celkovou její organizací. Jste pravděpodobně první, kteří ji provedli volby do regionálního výboru v celém SČVP.

Překvapila mě úroveň celého jednání, především věcně, sřízlivě a kritické zhodnocení Vaší činnosti za poslední období v přednesných referátech. Dále volba příslušných komisí (to není v regionech běžné), příprava seriózního usnesení a pak zejména živá, spontánní diskuse z pléna, kde bylo několik návrhů, které se uplatní i v rámci celého Sdružení. Překvapila mne dále velká účast Vašich členů a zejména velké procento mladých lidí, ochotných zdát se i k výkonu funkcí. Zřejmě je umíte vyhledávat a pečovat o ně.

Celé jednání mělo krajanův dělný ráz nevyskytl se sebemenší náznak konfrontace. Byla to vynikající regionální schůze, budu ji uvádět jako příklad a vzor pro další regiony. Děkuji ještě jednou a peji mnoho zdaru Vaší aktivitě a Vaší práci v příštím období.

Váš prof. MUDr. V. Dufek, CSc., předseda SČVP

Z regionu Teplice

Vyhrávala kapela

Před zahájením volynského bálu, který se konal dne 18. 2. 95 ve Vešťanech, region Teplice,

zahrála dechovka Lesanka před restaurací svižný pochod dle starého volynského zvyku. Asi 150 přítomných si na čtvrtém volynském bále zatančilo a zazpívalo. Vydatná zábava se líbila všem přítomným. Členy ze vzdálenějších lokalit přivezl a odvezl autobus. Je na místě poděkovat srdečně všem, kteří přiložili ruku k této zdařilé akci a také všem dárcům za jejich příspěvky do tomboly. Pan Václav Hrdlička přispěl na uspořádání zábavy sám částkou 2.000 Kč. Je to víc než krajanův lásky. Děkujeme i výborné kapele Lesance a sólistům.

Za region Teplice Pospíšil

MASARYK O NÁS

Začátkem února roku 1895 - tedy před sto lety - vyšlo v Praze stěžejní filozofické dílo T. G. Masaryka k našim dějinám, nazvané Česká otázka. V úvodu tohoto díla autor zdůrazňuje, že česká otázka mu byla otázkou osudu elovčestva a také otázkou svobody. V červnu téhož roku vyšla další Masarykova kniha Naše nynější krize. V dalších letech pak obě díla vycházela většinou ve společném svazku.

Krystalizací českých dějin v uvedených dílech vidí Masaryk v Husovi a Havlíčkovi. Současnost i budoucnost Čechů pak koncipuje do svého známého a nekompromisního postoje: "Tábor je náš program!"

Obě díla i po stu letech jsou stále aktuální a mají mnoho co říci i současné době i naší další budoucnosti.

Pro nás, volynské Čechy, kteří jsme se vždy cítili být nerozlučnou součástí českého národa, má Masarykovo dílo Česká otázka velký historický význam: autor v ní také hovoří o osudu volynských Čechů v Rusku, jejich problémech hospodářských, národních a náboženských. Svědčí to o jeho hlubokých i širokých znalostech problematiky celého našeho národa a jeho zahraničních větví. Vždyť volynských Čechů koncem minulého století nebylo v Rusku ani třicet tisíc. Začala však na ně doléhat velmi tvrdě asimilační opatření prokurátora svatého synodu Pobědonosova z roku 1884.

Dopřívám se, že s Českou otázkou T. G. Masaryka by se měli podrobně seznámit všichni, kdo chtějí jakýmkoli způsobem přispět k objektivizaci dějin volynských Čechů.

Rostislav Hlaváček

NAŠI JUBILANTI

Paní Josefa Oulovská, nar. 25. 4. 1925 v Dubně, t. č. bytem v Karlových Varech, oslaví své 70. narozeniny - paní Larisa Zábranská, nar. 12. 5. 1930 v Sokolově na Volyni, t. č. bytem v Karlových Varech, oslaví své 65. narozeniny.

Přejeme jim hodně zdraví, štěstí, a do dalších let dobrou pohodu a spokojenost.

Za karlovarský region Věra Pelcová

1. ledna 1995 se dožil 80 roků náš krajan pan Vladimír Mráz bytem v Újezdě u Uničova, rodák z Pětihor-Zálesí. 29. 2. oslaví své 75. narozeniny náš krajan pan Alexandr Štěpěk, bytem v Újezdě u Uničova, rodák ze Zálesí. Oběma jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví a dobré pohody.

Krajané z Újezda u Uničova - region Uničov Romaněko

Dne 22. února se dožila 80 let paní Věra Báčová - Řezáčová z Novostavce. Do dalších let hodně zdraví a pohody přejí milé mamince babičce děti, vnuci a pravnuci.

Severomoravský region SČVP zdraví své členy, kteří se v prvním pololetí dožívají kulatých výročí. Jsou to: Kunášek Antonín, 7. 2. - 65 let. Válková Emilie, 3. 2. - 70 let. Dubec Jiří, 20. 2. - 40 let. Dvořák Jan, 29. 2. - 45 let. Kubový Josef, 1. 3. - 55 let. Kraciková Antonie, 1. 3. - 70 let. Barfaj Miroslav, 9. 3. - 65 let. Janko Josef, 19. 3. - 65 let. Pallová Irena, 5. 4. - 60 let. Zajíček Dobroslav, 5. 4. - 55 let. Kopecký Jaroslav, 10. 4. - 55 let. Knob Josef, 10. 5. - 55 let. Rakošanová Irena, 13. 5. - 45 let. Sedláček Rostislav, 23. 5. - 65 let. Janušková Helena, 27. 5. - 65 let. Florencová Emilie, 1. 6. - 75 let. Skulová Anna, 15. 6. - 65 let. Křesina Josef, 21. 6. - 70 let.

Hodně zdraví, rodinné pohody a životního elánu do dalších let za region vám přeji

Dr. Vladimír Samec - předseda regionu Václav Dubec - tajemník regionu

Naše řady opustili...

Oznamujeme krajanům, že dne 5. února 1995 zemřel po krátké nemoci ve věku 89 let pan Vladislav Masopust ze Zdobunova, bytem v Jirkově.

Po dlouhé nemoci zemřel 21. února 1995 ve věku 72 let pan Miroslav Doležal z Chomutova.

Za region Chomutov - Jiřina Kačerová

Dne 25. 3. 1995 by se dožila 70 let Miroslava Němcova, roz. Šírcova, původem z Moščince na Volyni.

Vzpomínají děti a sestry.

DARY

Peněžní dar do regionu Karlovarska: Paní Anna Englická z Horních Tašovic - 200 Kč, paní Zina Jindrová z Vojkovic - 50 Kč a paní Marie Filip 300 Kč.

Za region děkuje Věra Pelcová. Upozorňujeme krajanů na včasné zaplacení členských příspěvků!

V. P.

DARY na fond Sdružení za leden a únor: Josef Zelený z Tábora - 200 Kč, Petr Voráček z Prahy - 100 Kč, Vladimír Kekt z Prahy - 100 Kč, manželé Libuše a Josef Kelnerovi - (region Žatec) z Holčeje - 300 Kč, Helena Daniluková z Jenišovic, okr. Mělník - 100 Kč, Marie Duřková, též z Jenišovic - 50 Kč, Vladimír Kunášek (reg. Praha), Žatec - 300 Kč, Věra Bášová, Javorník - 150 Kč, Boček Antonín, Budyně nad Ohří - 100 Kč.

DARY na tiskový fond: Vladimír Kendík, Nový Jičín-Žilina - 100 Kč, Larisa Zábranská, Stará Role - 100 Kč, manželé Randovi, region K. Vary - 150 Kč, Ing. Miroslav Holeček, region K. Vary - 100 Kč, zájmová skupina "VOLKOV" ze svého setkání věnovala 3 200 Kč (předal Feodorov Mikuláš z reg. Žatec). Za region Litoměřice (předal Lad. Zeman) - 1000 Kč a soukromé dary - 150 Kč, Josef Roller, region Chomutov z Kadaně - 200 Kč, manželé Puškinovi, Praha 8 - 100 Kč, Boris Volf z Loučného - 100 Kč, manželé Zajčívci z Liberce - 200 Kč, Antonie Muchová z Liberce - 100 Kč.